

Zorgethicus Doret van der Sloot interviewt vrouwen over de invloed die de zorg van hun moeder op hun carrière heeft gehad. DEZE KEER:

Diana Matroos

‘Die diepe BEHOEFTE AAN VRIJHEID heb ik van haar’

Ze vocht zich vrij uit een benepen milieu en gaf zich over aan een non-conformistisch en chaotisch leven in Amsterdam. ‘Mijn moeder Lenie was een grenzeloze doorzetter,’ vertelt journalist Diana Matroos.

TEKST Doret van der Sloot

DOCHTER
Diana Matroos
GEBORTEJAAR 1971
GEBORTEPLAATS
Amsterdam
CV Journalist, programmamaker, maakt podcast *Hoop* voor SIRE

MOEDER
Lenie Kuiper
GEBORTEJAAR 1945
GEBORTEPLAATS
Den Haag
CV Arts

‘Mijn moeder, dat is een heel verhaal. Een bijzonder verhaal met mooie, hoopvolle en inspirerende kanten, maar ook een onherbergzame kant. Ik ben eraan toe om ook die kant te belichten, zodat het een duidelijk, afgerond verhaal wordt en ik mijn blik volledig op de toekomst kan richten. Een toekomst waarin ik meer lééf en met volle teugen geniet.

Lenie was een niet te houden ‘force of nature’. Ze overleed dertien jaar geleden. Ik ben nog steeds bezig om de volle omvang van ons leven een plaats te geven. Ik ben trouwens wel bang dat ik niet op al je vragen antwoord heb, het is een gecompliceerd verhaal. Dat begint aan het eind van de Tweede Wereldoorlog. De hongerwinter is in volle gang wanneer mijn oma zwanger raakt van haar tweede kind, een meisje. Ondervoed, veel te klein en met kromme beentjes komt Lenie ter

wereld. Ik geloof niet dat iemand had verwacht dat ze het zou redden.

Haar moeder, Johanna, hield van mooie tassen en jurken en wilde niets liever dan kapster worden. Aanvankelijk was ze dolblij met een dochter die ze naar eigen inzicht kon knippen, kleden en kneden, maar al snel bleek mijn moeder een Pippi Langkous pur sang. Ze was voor niets en niemand bang, ongelooflijk eigenwijs en razend intelligent. Ze klom in bomen, hing aan de dakgoot, las eerder dan haar broer, sloeg twee klassen over en zat op haar twaalfde tussen de bètajongens op het gymnasium.

Deze dochter was een ramp voor mijn oma, zoals mijn oma een ramp was voor mijn moeder. Lenie hoorde absoluut niet thuis in het strenge, kleingeestige gereformeerde nest van haar moeder en wilde niets liever dan beginnen aan het grote en mee-

- 1 Lenie Kuiper.
- 2 Lenie met baby Diana.
- 3 Diana en Lenie.
- 4 Diana's oma Johanna op haar trouwdag.
- 5 Diana Matroos.
- 6 De kleine Diana.
- 7 Op haar 50e werd Lenie alsnog arts.
- 8 Lenie in het Amsterdam van de jaren zeventig.

1 Lenie en Diana.
2 Lenie.
3 Lenie's vader en moeder.
4 Diana als tiener.
5 Oma Johanna en baby Diana.

'ZE HOORDE ABSOLUUT NIET THUIS in het strenge, kleingeestige gereformeerde nest van haar moeder'

slepende leven dat voor haar lag. Ze stond er overigens niet helemaal alleen voor, ze was dol op haar lieve vader en aan de overkant van de straat woonde tante Joke, een verzetsheldin. Daar kon ze te allen tijde terecht voor inspiratie en een moederlijk warm bad om zich in te warmen.'

TALK OF THE TOWN

'Mijn moeder moest en zou medicijnen gaan studeren in Amsterdam. Johanna vond dat ze, net als zijzelf, beter huisvrouw kon worden en weigerde mee te werken. Ook hier schuwde mijn moeder de confrontatie niet, ze had zelfs het lef om de dominee bij de strijd te betrekken. Nadat het gezin diens zegen had ontvangen, vertrok ze met de trein naar Amsterdam. Stel je eens voor: daar ging ze met een koffertje, nog maar net zeventien.

Voor de gereformeerde gemeenschap waarin mijn moeder is geboren zal het verloop van haar leven misschien geen verrassing zijn. Welke gelovige kent immers niet het verhaal van Sodom en Gomorra? Mijn moeders zogenaamde morele verdorvenheid bestond er niet alleen uit dat ze een ontwikkeld en vrij leven wilde leiden. Dat witte meisje werd ook nog eens verliefd op twee donkere mannen. De eerste was een Somalische student, die na een jaar zonder politiek asiel werd uitgezet, de tweede was mijn grenzeloze, knappe, flamboyante Surinaamse vader. In non-conformistisch

Amsterdam woonden toen nog nauwelijks mensen van kleur, mijn vrije ouders waren de *talk of the town*.

Ik weet zeker dat mijn vader de grote liefde van mijn moeder is geweest. Ze heeft voor hem gezorgd totdat het echt niet meer ging. Dat moment kwam toen ik zes was en mijn broertje vier; mijn vader gleed volkomen weg in een allesverzendende heroïneverslaving. Mijn moeder verhuisde met haar twee kleine kinderen naar Amsterdam-West. Ze kreeg een bijstandsuitkering en vertelde ons iedere dag dat we dit leven aankonden. Volgens mij was ze nog even strijdbaar als toen ze bij haar moeder vertrok, voelde ze geen angst en bleef ze vechten voor de zaken die belangrijk voor haar waren: maatschappelijke rechtvaardigheid en haar studie geneeskunde.

Het is een heftig verhaal waar ik niet mee te koop loop. In de familie van mijn moeder heerste natuurlijk een gevoel van schaamte. Het was taboe dat een keurig gereformeerd meisje tot zo'n 'verdorven' leven in staat bleek te zijn. Mijn oma voelde zich natuurlijk bevestigd in haar gelijk, Lenie had in toom gehouden moeten worden. Dat was voor iedereen beter geweest.

Tot ik puber werd was er voor mij en mijn broer veel liefde, maar geen persoonlijke vrijheid of ruimte beschikbaar. Nee, dat moet ik anders formuleren: eigenlijk was ons hele leven een grote vrije ruimte. Mijn moeder was een absolute chaoot, structuur hadden we niet. Ons huis, met twee slaapkamers en een slaapbank voor mijn moeder in de woonkamer, was altijd een gezellige bende. We aten chocolade als ontbijt en leefden in bittere armoede. Vaak trof ik mijn moeder 's nachts slapend op haar studieboeken aan. Overal aantekeningen, anatomiekaarten en bladzijden met omgeslagen oortjes, dat beeld staat diep in mijn geheugen gegrift. Ik haalde de boeken van haar bed en dekte haar toe met een warme deken. Mijn moeder was een grenzeloze doorzetter en ik was haar belangrijkste

(financieel) adviseur, helper, dochter en vriendin. En toen werd ik dertien.'

RECHTVAARDIGHEIDSTRIJDER

'Ik zie mezelf nog staan, midden in de nacht, hartje Amsterdam. Een klein, levendig, pittig, expressief, knap en eigenwijs meisje dat precies wist wat ze wilde: op hoog niveau dansen in de showbizz. Mijn vriendinnen mochten na het stappen zelf naar huis, maar mijn moeder stond in de druilerige regen met haar fiets op de Dam te wachten. Ik

schaamde me te pletter en wilde absoluut niet met háár mee naar huis. Ineens bleek mijn moeder wél grenzen te hebben, voor mij!!?

Woedend werd ik. Want wie was zij die mij verbood om te doen wat ik wilde? Wie was zij om mij mijn vrijheid af te nemen? Was ze haar eigen moeder soms vergeten en trouwens, had ze ons niet grootgebracht in het hol van de leeuw? Ik had alles al gezien, gevoeld, meegeemaakt, wat zou mij in godsnaam kunnen overkomen?

Er brak een moeilijke tijd aan tussen ons. Nu zie ik natuurlijk dat ze ook gewoon een bezorgde moeder was. Toen was het belangrijk om uit mijn rol van 'beste vriendin' te stappen en op zoek te gaan naar mijn eigen gezonde structuur, rust, regelmaat en reinheid.

Uiteindelijk is mijn moeder op haar vijftigste alsnog arts geworden. Omdat ze over zo'n bijzonder, non-conformistisch, vrij en sterk karakter beschikte, herkende ze dat ook in anderen. Als psychiater wilde ze zich de rest van haar leven ontfermen over mensen die het er minder goed vanaf hadden gebracht en dus ging ze werken bij een psychiatrische kliniek. Daar viel ze als een blok voor de psychiater van dienst, die net zo rebels, *fearless*, avontuurlijk en grenzeloos rechtvaardig was als zij.

Ik denk eigenlijk dat dit de eerste man was bij wie ze volledig op haar plek was. Iemand uit hetzelfde hout

'OP HAAR VIJFTIGSTE IS ZE alsnog arts geworden'

1

2

- 1 Diana met een vriendin.
- 2 Lenie als kind.
- 3 De opa en oma van Diana.

1

‘OOK IK GING ALS JONGE VROUW ZORGEN VOOR EEN MAN die niet goed voor zichzelf kon zorgen’

gesneden, levend vanuit eenzelfde intensiteit. Ik vind het nog steeds hartverscheurend dat ze juist in die tijd te horen kreeg dat ze uitgezaaide borstkanker had. Haar levensverwachting was hooguit achttien maanden. Het past bij haar dat ze, gelukkig, nog vijftien jaar tegen de klok in heeft geleefd.

Zoals ieder mens moest ook ik volwassen worden. Verwerken waar ik vandaan kom, daar los van raken. Want ook ik ging als jonge vrouw zorgen voor een man die niet goed voor zichzelf kon zorgen. Was dat omdat ik geen ander voorbeeld had?

Intussen ben ik ontzettend dankbaar voor wat het leven mij tot dusverre heeft gebracht. Net als mijn moeder ben ik een doorzetter, ik laat me niet snel van de wijs brengen. Net als mijn moeder ben ik een rechtvaardigheidsstrijder. Ik zeg wat er gezegd moet worden, niet alleen in het diversiteitsdebat.

Tijdens de laatste fase van haar ziekbed werkte ik als vaste nieuwslezer bij RTL 4. Ik wilde stoppen om voor haar te kunnen zorgen, maar ze overtuigde me om door te werken. Dat was beter voor mij en bovendien kon ze dan vanuit bed naar haar eigen dochter op tv kijken. Daar genoot ze enorm van, ze was zo trots als een moeder maar kan zijn.

Later heb ik alsnog besloten om als zzp’er te gaan werken. De vrijheid om de wereld te ontdekken en volgens eigen kunst en kunde het journalistieke vak uit te oefenen, vind ik een van de mooiste en meest hoopvolle dingen die er is. Die diepe behoefte heb ik toch maar mooi van mijn bijzondere moeder meegekregen, dat is mijn grote geluk.’ ●